

Samoupravno bankarstvo u funkciji razvoja Podravine

Podravsko bankarstvo u svojoj stogodišnjoj tradiciji imalo je buran i dinamičan put razvoja, ovisno o gospodarskim i društvenim prilikama pojedine razvojne etape. Od osnivanja Dioničke štedionice d. d. Koprivnica, prve moderne novčane ustanove u ovom dijelu Hrvatske, prošlo je sto i osam godina. Ta prva banka, kao i niz drugih koje će se uskoro osnovati u Koprivnici, iako nastala na temeljima tadašnjih društveno-ekonomskih odnosa i s određenim ciljevima dioničara, imala je značajan udio u poticanju razvoja ondašnje privrede i ostalih društvenih i komunalnih službi potrebnih modernom društvu.

U čitavom poslijeratnom razdoblju koje karakterizira sveopći društveni i privredni napredak, poslovno bankarstvo je u znatnoj mjeri bilo oslonjeno na državu i njene organe na svim razinama koje su imale odlučujući utjecaj u raspolaganju sredstvima društvene reprodukcije. Tom je cilju bila prilagođavana organizacijska forma poslovnih banaka u našoj zemlji, pa je tako bilo i u ovom dijelu Podravine što ilustrira kratak historijat ovih promjena.

Neposredno poslije oslobođenja u Koprivnici su zatečene četiri banke: Koprivnička banka, Gradska štedionica, Pučka štedionica i Hrvatska štedionica. Ove privatne dioničarske banke likvidirane su na temelju Zakona o nacionalizaciji privatnih kreditnih poduzeća, odnosno banaka, ali je još u toku 1945. godine u Koprivnici osnovana Filijala Zemaljske banke za Hrvatsku. U 1948. godini u Koprivnici iz Podružnice Zemaljske banke osniva se Filijala Narodne banke. Postupnim razvojem lokalne privrede kao osnove u ostvarivanju zadataka i petogodišnjeg plana, u 1950. godini osnovana je Komunalna banka u Koprivnici koja je djelovala do 1952. godine kada su njezini poslovi prenijeti ponovo u Narodnu banku. U međuvremenu na regionalnom nivou djelovale su i banke za kreditiranje zemljoradničkog zadrugarstva. Snažni razvoj zadrugarstva u cijeloj zemlji, pa tako i u nas, uvjetovao je da se priđe osnivanju banaka za kreditiranje poljoprivrede, pa je tako u vremenu 1956—1961. godine u Koprivnici poslovala Zadrugna banka i štedionica.

Godine 1961. dolazi do odvajanja funkcija Narodne banke i Službe društvenog knjigovodstva od kreditno-bankovnih poslova za račun privrede i građana, pa dolazi do ponovnog formiranja Komunalne banke, ali sada sa znatno širim opsegom poslovanja. Pored kreditiranja komunalne privrede, ona obuhvaća i ostale privredne

djelatnosti i proširene poslove po stambeno-komunalnim kreditima, te štedno-kreditnim poslovima za građane. Od 1966. godine ova banka usklađuje svoje poslovanje s novonastalim potrebama privrede i ostalih korisnika usluga i mijenja naziv u Komercijalna banka i štedionica Koprivnica. Godine 1974. banka mijenja sadašnji naziv u Podravska banka, koji je zadržala i nakon svoje samoupravne transformacije izvršene krajem 1977. godine.

Međutim, afirmacija samoupravljanja kao osnovnog društveno-ekonomskog odnosa našeg društva, posebno na području privrede tražila je korijenite promjene, ne samo u novim oblicima organizacije poslovnih banaka, već i u pravima da radni ljudi u osnovnim i drugim organizacijama udruženog rada ovladaju u potpunosti i ovom financijskom sferom koja je u dosadašnjem razvoju izmicala ispod njihove kontrole. Tek odredbama i rješenjima na bazi novog Ustava i Zakona o udruženom radu, stvoreni su uvjeti za postupno prevladavanje postojećeg stanja. Na tim osnovama, kao i na temelju dostignutog stupnja privrednog i društvenog razvoja ovog područja, kao i realne potrebe za još svestraniji ukupni razvoj, došlo je do osnivanja Podravske banke u Koprivnici, kao osnovne banke u sklopu našeg cjelokupnog bankarskog sistema. Opredijelili smo se da je to istovremeno i teritorijalna i reprodukcijaska financijska asocijacija koja može odgovoriti na svakodnevne potrebe i probleme, ali ujedno i rizična zajednica, s osnovnim naglaskom u svom radu na realizaciji razvojne komponente, prije svega u udruženom radu privrede. Pri tome se nije polazilo od veličine bilančne mase i njenog kreditnog potencijala, nego od toga koje i kakve poslove i usluge banka valja ubuduće obavljati za sve bujnije potrebe privrede, društvenih i komunalnih djelatnosti i niza usluga za potrebe građana.

Poznato je da je oštrica društvene kritike na dosadašnju poziciju banaka proizlazila iz činjenice da su sredstva u bankama bila otuđena neposredno od udruženog rada, te politike prihoda u bankama gdje su stvarani viškovi sredstava kao rezultat visokih kamata na korištene kredite. Kao što je naglašeno, polazne osnove za proces transformacije odnosa u bankama, a u stvari mijenjanja suštine odnosa u cirkulaciji sredstava društvene reprodukcije, čine odredbe Zakona o udruženom radu i Zakona o osnovama kreditnog i bankarskog sistema. Kroz te se odredbe kao temeljni odnos na planu udruživanja,

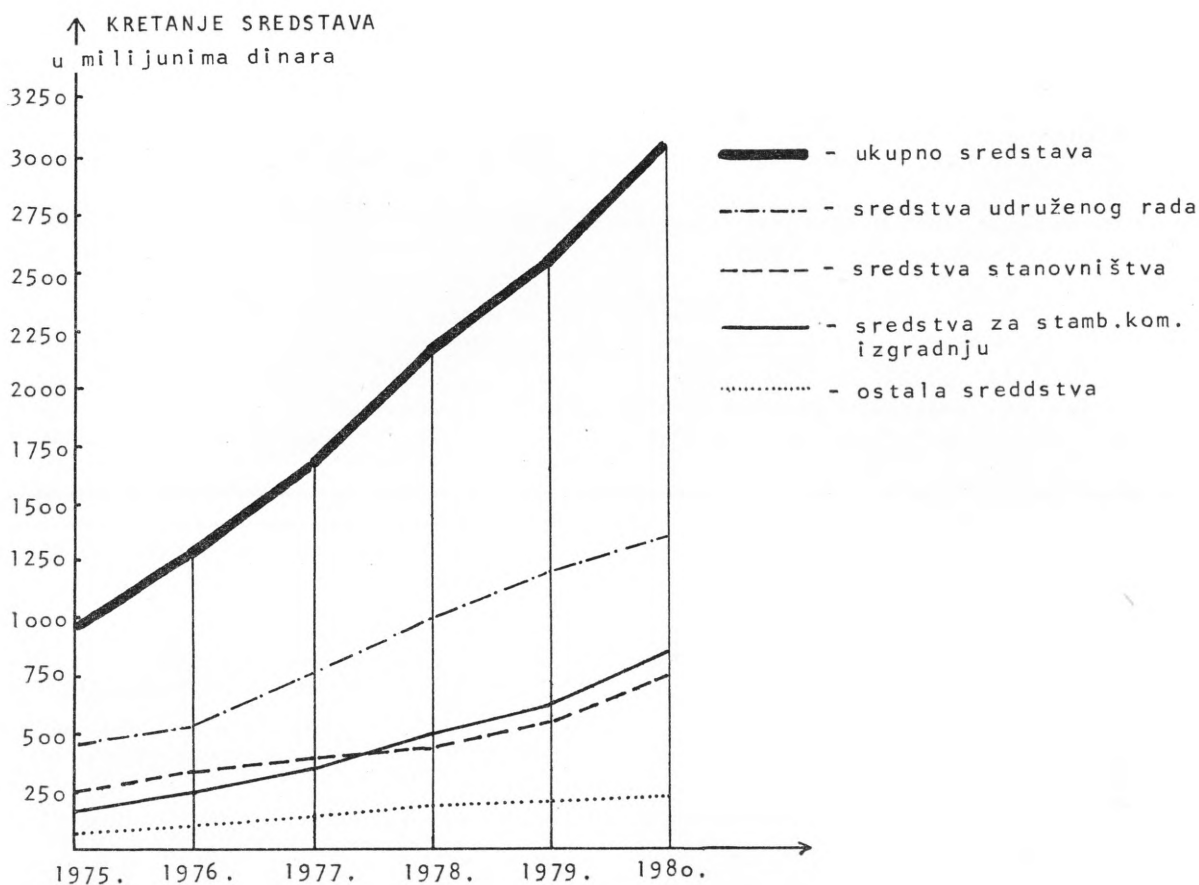
Suvremena poslovna zgrada Podravske banke u Koprivnici

ne samo unutar radnih i složenih organizacija udruženog rada za realizaciju najneposrednijih ciljeva, već znatno šire, sa drugim organizacijama s kojima su povezane bilo u proizvodnom ili prometnom ciklusu. Pri tome je važno spomenuti da je osnovni motiv tog udruživanja ostvarivanje zajedničkog prihoda i dohotka ili nekih drugih interesa što se izražavaju u sferi proizvodnje, prometa, usluga i svih drugih privrednih i društvenih aktivnosti kroz koje se mogu ostvarivati zajednički ciljevi. Tako shvaćena samoupravna transformacija doprinosi postupnom prevladavanju kreditnog odnosa i zamjenjuje ga novim kvalitetom kroz proces udruživanja.

Na tim osnovama Podravska banka među prvima u zemlji konstituirana je na novim samoupravnim osnovama u skladu s izmijenjenom društveno-ekonomskom funkcijom, postavši samoupravna financijska asocijacija osnovnih i drugih organizacija udruženog rada i samoupravnih zajednica. Banku je formirao sto i je-

dan konstitutivni član od kojih su pretežno osnovne organizacije udruženog rada i samoupravne interese zajednice s područja općina Koprivnica i Grubišno Polje. Radni ljudi članova Podravske banke ostvaruju upravljačke funkcije neposredno odlučivanjem o temeljnim samoupravnim aktima i aktima poslovne politike kao što su: Samoupravni sporazum o udruživanju u Podravstvu banku, Statut Podravske banke, Samoupravni sporazum o osnovama srednjeročnog plana i drugi. O ciljevima i zadacima izjašnjavaju se radni ljudi na svojim zborovima i putem organa upravljanja Podravskom bankom, a to su Skupština, Izvršni i Kreditni odbor, Samoupravna radnička kontrola i Savjet štediša i deponenata građana.

Svoje poslovanje Podravska banka obavlja u sjedištu u Koprivnici, te putem poslovnih organizacijskih dijelova: ekspoziture u Grubišnom Polju, dviju poslovnica u gradu Koprivnici, te poslovnica u Goli, Novigradu Podravskom,

Kretanje sredstava Podravske banke Koprivnica od 1975. do 1980. godine

Đelekovcu, Sokolovcu i Velikom Grđevcu. Ova-ko razgranata poslovna mreža, koja će se prema potrebi širiti, ima za cilj da se bankovno-kreditne usluge što neposrednije približe korisnicima, kako udruženom radu i ostalim društveno-pravnim osobama tako i građanima koji se sve više uključuju u poslove novčane štednje, kreditiranja i druge bankovne poslove.

Usporedo s osnivanjem Podravske banke formirana je i njena Radna zajednica koja izvršava poslovnu politiku svojih članova i obavlja druge stručne i tehničke bankovne poslove.

U ovom prikazu daje se globalni pregled aktivnosti Podravske banke u srednjoročnom razdoblju 1976—1980. godine, i to kao odraz ostvarenih privrednih i drugih dostignuća čiju realizaciju su pratili poslovi i aktivnosti Podravske banke. Ovo je posebno došlo do izražaja nakon provedene samoupravne organizacije banke na

načelima novog Ustava i Zakona o udruženom radu, gdje je očito došao do izražaja bitno novi utjecaj neposrednog odlučivanja radnih ljudi i članova banke u svim tim djelovanjima banke.

Prvobitna namjera bila je da se ovdje obradi aktivnost bankarstva Podravine u cjelini, od početka njegovog djelovanja na ovom tlu, ali je to odloženo za predviđenu monografiju koja bi se izdala povodom 110-godišnjice bankarstva u Podravini u toku 1982. godine. Iz tog razloga ovdje se iznose aktivnosti s područja djelovanja Podravske banke, posebno u srednjoročnom razdoblju 1976—1980. godine.

Djelatnost i aktivnosti Podravske banke u stvari odraz su privrednih i društvenih akcija članova koje banka prati udruživanjem, prikupljanjem i pribavljanjem sredstava od članova banke, drugih banaka i građana za investicijska i druga ulaganja u privredi, društvenim djelat-

nostima i građanima. Na tom planu u ovom su razdoblju postignuti zapaženi rezultati. Uloga banke u svim aktivnostima bila je višestruka. Ona je bila ne samo mjesto dogovora i usklađivanja planova i interesa, ona nije bila samo skupljač i distributer sredstava, već aktivni faktor i u kreiranju određenih rješenja, davanju ideja, poticaja i inicijativa za najrazličitija rješenja, bilo da su se ona ticala problema privrede ili neprivrednih djelatnosti ili, pak, vezanih za rješavanje problematike mjesnih zajednica i građana posebno.

Mislim da je potrebno posebno istaknuti njevu vrlo aktivnu ulogu u poslovima povezivanja dijela naše privrede s privredom ostalih područja u našoj zemlji, kako na problematiku proširenja tekuće proizvodnje tako i na planovima razvoja. Baš ova funkcija banke kao financijske asocijacije određenog kruga privrednih i drugih subjekata vjerovatno će u narednom razdoblju sve više jačati. U tom pravcu potrebno je da se ne samo jasnije orijentiramo, nego i na odgovarajući način da se organiziramo.

U protekle četiri godine tekućeg srednjoročnog plana, zalaganjem radnih ljudi u privredi i neprivrednim djelatnostima, na našem području postignuti su zapaženi rezultati. Raspodjelom dohotka za proširenje materijalne osnove rada, štednjom građana, te pribavljanjem i udruživanjem sredstava putem banke riješeni su brojni problemi, u prvom redu u razvoju privrede, zanatstva, školstva, komunalnih službi itd., ma da će mnogi programi zbog nedostatka sredstava sačekati slijedeći petogodišnji plan.

Iz podataka za razdoblje 1975—1979. godine vidljivo je da je fizički obujam industrijske proizvodnje rastao po prosječnoj stopi godišnje od 15 posto, a u isto vrijeme fizički obujam poljoprivredne proizvodnje po stopi od 8,3 posto godišnje. U društvenom sektoru broj zaposlenih povećao se od 11.492 radnika na više od 15.000 u 1979. godini, s tim da stagnira zaposlenost u sektoru privatnog zanatstva, a u društvenom sektoru je porast brži nego što je planiran. Kvalifikacijska struktura zaposlenih još je nezadovoljavajuća, ali se kroz novi sistem usmjerenog obrazovanja očekuje poboljšanje te strukture i popunjavanje strukama za one privredne i društvene djelatnosti koje imaju propulzivan razvoj.

Društveni proizvod udruženog rada privrede u protekle četiri godine rastao je po prosječnoj stopi od oko 11 posto, a očekuje se da će do kraja 1980. godine iznositi oko 10,2 posto, što je znatno više nego u SR Hrvatskoj za koju se procjenjuje stopa rasta u spomenutom razdoblju od 6,3 posto. Unatoč toga još uvijek nismo dostigli prosječni stupanj razvijenosti SR Hrvatske.

Udio bruto sredstava za proširenu reprodukciju povećao se s 18,3 posto u 1975. godini na 20,5 posto u 1979. godini, s tim da brže rastu sredstva za unapređenje i proširenje materijalne osnove rada (Poslovni fond) od sredstava amortizacije.

Masa osobnih dohodaka u tom razdoblju prema cijinama iz 1978. godine bilježila je porast

od oko 12 posto, dok je rast troškova života bio nešto veći. Promatrano po tekućim cijinama bruto osobni dohoci rasli su prosječno za 26,7 posto godišnje, neto osobni dohoci oko 27 posto godišnje, doprinosi i porezi iz osobnih dohoda oko 28,4 posto, a društveni proizvod oko 27,4 posto godišnje. Ukupna izdvajanja za zadovoljenje zajedničkih općedruštvenih potreba rasla su po približno istoj stopi kao i društveni proizvod.

Protekle četiri godine tekućeg srednjoročnog razdoblja karakteriziraju vrlo intenzivne investicijske aktivnosti, iako se uslijed mjera stabilizacije jedan dio planiranih ulaganja prenosi u Srednjoročni plan 1981.—1985. godine. Do odstupanja od plana dolazi u privrednim djelatnostima, dok je plan u društvenim djelatnostima u cijelosti ostvaren.

Najznačajnija ulaganja izvršena su u okviru SOUR-a »Podravka«, gdje se procjenjuje da će ukupna ulaganja u ovom srednjoročnom planu doseći tri milijarde dinara. Izgrađena je Hladnjača i Pogon za preradu mesa, Pogon za preradu krvi, izvršena dogradnja i proširenje Panonske pivovare iz ranijeg plana, izvršene konstrukcije drugih pogona i nabavljena nova oprema, izgrađena Tvornica suhog kvasca i drugo. Usporedo s time u značajnoj mjeri kroz kooperativne odnose s poljoprivrednicima i u vlastitoj proizvodnji znatno je povećana poljoprivredna proizvodnja.

Znatna ulaganja izvršena su i kod SOUR-a »Bilokalnik« u izgradnju novih pogona »Hartman« ambalaže u Pogon za proizvodnju papirne ambalaže, te u proširenje i rekonstrukciju Tvornice vrata, Furnirnicu i drugo. Kad je riječ o razvoju »Podravke« i »Bilokalnika«, treba reći da su te organizacije udružene i u druge šire financijske asocijacije koje su našle svoj interes da se angažiraju u njihovom poslovanju i razvoju.

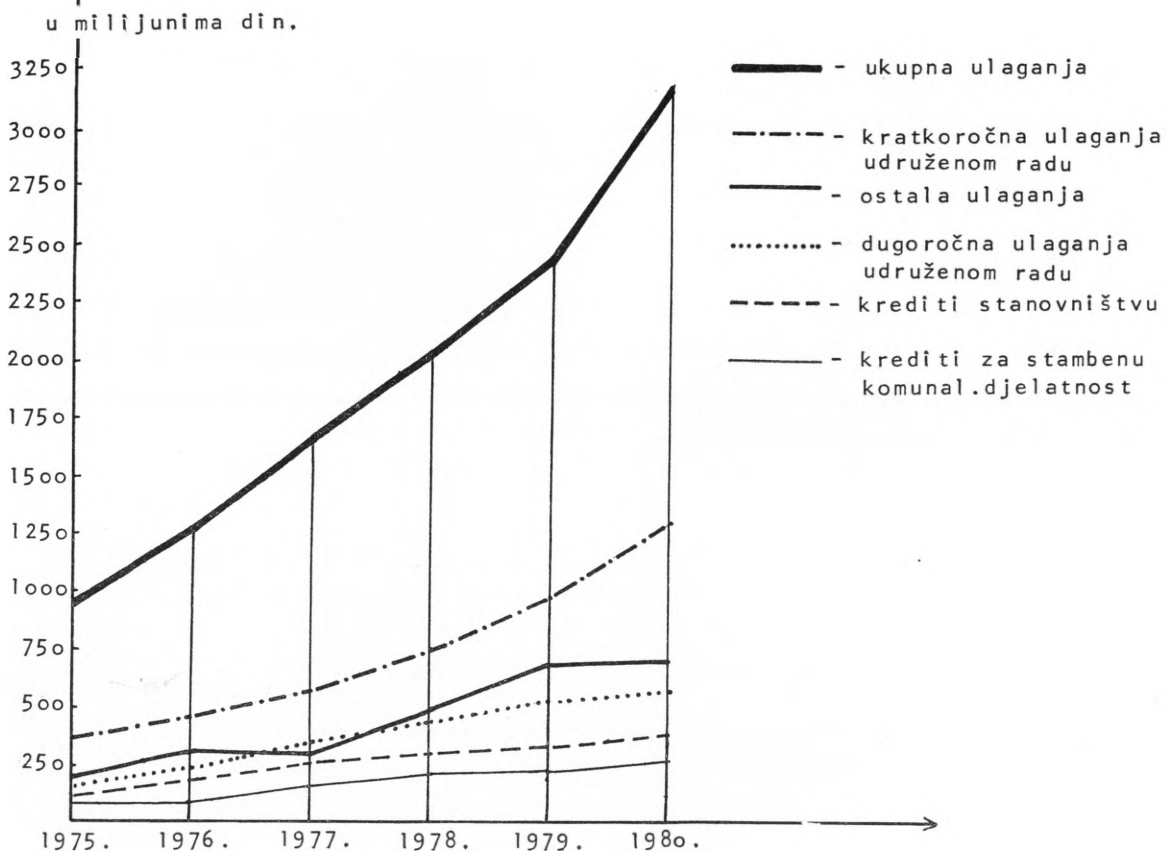
Na području robnog prometa izgrađene su samoposluge u Koprivnici i Sokolovcu, a do kraja 1980. godine planira se dovršenje robne kuće željezne robe u Koprivnici, samoposluga u Imbriovcu i Koprivnici i početak izgradnje distributivnog centra na Danici.

Znatna ulaganja izvršena su i kod proizvodnih organizacija »Rapid«, »Komunalac«, »Elektra«, a naročito je snažnu ekspanziju sa razmjerno malim ulaganjima izvršila Tvornica obuće »Sloga« koja je uz to, gotovo u cijelosti, izvozno orijentirana. Izgrađen je i Pogon za preradu plastičnih masa u Goli, zatim zgrada telekomunikacija i nova oprema kod PTT Koprivnica, ribnjak u Rasinji i drugo.

Vrlo značajna investicijska ulaganja izvršena su u oblasti željezničkog prometa, posebno u modernizaciju željezničke pruge Botovo—Zagreb, što je i od šireg društveno-ekonomskog značenja.

Na planu razvoja društvenih djelatnosti posebno treba istaći izgradnju nove bolnice u koju će ukupna ulaganja doseći 350 milijuna dinara pretežno sredstva privrede i građana, pa će se dobiti 204 nova kreveta i poliklinika, a time i

KRETANJE ULAGANJA

Kretanje ulaganja Podravske banke Koprivnica od 1975. do 1980. godine

znato unaprediti zdravstvena zaštita stanovništva. U međuvremenu izgrađena je i nova Osnovna škola u Goli.

U ovom srednjeročnom razdoblju sredstvima samodoprinosa građana, kao najznačajnijim vrelom prihoda, izgrađen je vodovod, kanalizacijska mreža, plinifikacija, asfaltiranje putova i drugih komunalnih objekata općina Koprivnice i Grubišno Polje. I stambena izgradnja u društvenom sektoru i individualna ulaganja dosežu skoro isti nivo ulaganja kao i u privredne investicije, što je bilo uvjetovano snažnim porastom zaposlenih i migracijom građana iz sela u grad.

Pored spomenutih pozitivnih ostvarenja u cjelokupnoj privrednoj i društvenoj aktivnosti svih subjekata tog razvoja valja spomenuti da

su se u tom razdoblju javljali i gubici u poslovanju pojedinih dijelova udruženog rada privrede, a ponekad i u neprivrednim djelatnostima (zdravstvo), međutim oni su uvijek bili pokriveni sredstvima radnih ljudi i građana ovog područja, što je svakako imalo utjecaja na akumulativnu i reproduktivnu sposobnost udruženog rada i privrede.

Ostvareni rezultati poslovanja u prvom polugodištu 1980. godine daju objektivnu osnovu da se ocijeni uspješnim završetak ovog srednjoročnog plana sa znatno većim dohotkom i većom akumulativnom i reproduktivnom sposobnošću udruženog rada privrede. Za očekivati je da će se i gubici smanjiti, što potvrđuje da su se ciljevi i zadaci postavljeni stabilizacijskim programima uspješno realizirali.

Ulaganja u osnovna sredstva pratila su i ulaganja za proces tekuće reprodukcije, tj. obrtno kreditiranje udruženog rada privrede, a isto tako i potrošački i privredni krediti građana. U cjelokupnom srednjoročnom razdoblju banka je, uglavnom, udovoljavala tekućim potrebama, usprkos povremenim teškoćama oko održavanja njene vlastite likvidnosti.

Pri tome iznalažena su rješenja kroz aktivni odnos s velikim brojem banaka i financijskih institucija u zemlji, pa bi ovdje trebalo istaći suradnju s Ljubljanskom bankom — osnovnom bankom Zagreb.

Iako je stanovništvo općine sve više angažirano u proizvodnim djelatnostima društvenog sektora, što pokazuje i spomenuta stopa rasta zaposlenih, u ovom razdoblju nisu dovoljno iskorištene mogućnosti razvoja takozvane male privrede. Preko 90 posto privrednih objekata locirano je u gradu, tako da se u narednom razdoblju treba u većoj mjeri širiti razvoj privrede i na druga područja općine, a posebno kada je riječ o razvoju male privrede, jer se njenim razvojem i izgradnjom manjih disperziranih proizvodnih pogona i uslužnim zanatstvom mogu postići znatne društveno-ekonomske koristi. U tom pravcu upravo sa sredstvima koja se prikupe i pribave i udruže u banci moguće je razviti servisne usluge, razvoj zanatstva u građevinarstvu, zatim proizvodnju dijelova i proizvoda male serije i specijalne izrade, stvarati manje proizvodne jedinice s nizom proizvoda koji se danas uvoze i drugo. Daljnje mogućnosti za razvoj male privrede nalaze se u iskorištavanju domaće radinosti, razvoju seoskog turizma i drugih djelatnosti u kojima je moguće organizirati individualni rad u društveno organiziranoj proizvodnji.

Bilanca sredstava banke

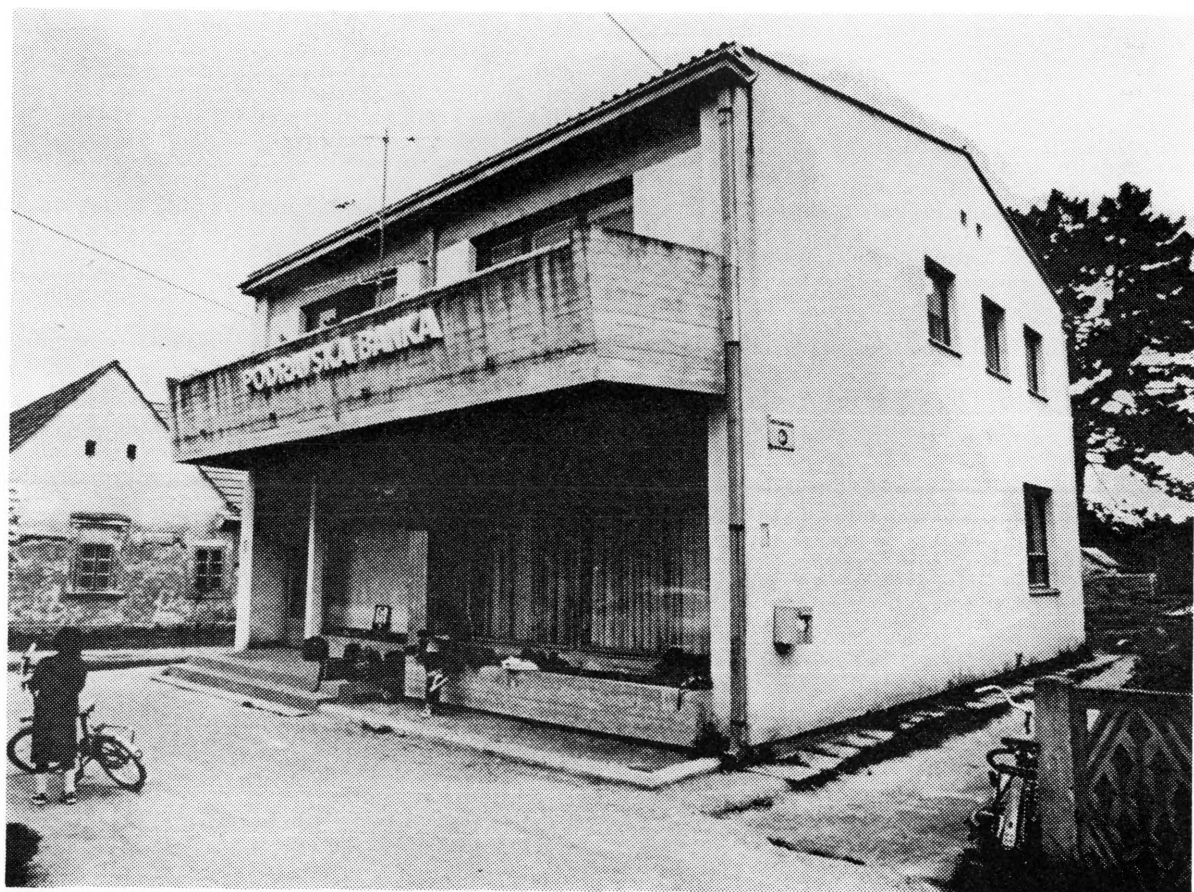
Srednjoročnim planom za razdoblje 1976 — 1980. godine predviđeno je da će ukupna sredstva Podravske banke od 963 milijuna krajem 1975. godine povećati se na 3 milijarde 188 milijuna dinara. Iz ovog usporednog pregleda glavnih grupa sredstava u bilanci banke po stanju od 31. prosinca 1975., 31. prosinca 1979. i plana za kraj 1980. godine vidljivo je da se može očekivati potpuno ostvarenje planiranih udruženih, prikupljenih i pribavljenih sredstava.

u 000 din.

	31. 12. 1975.	31. 12. 1979.	plan 1980.
1. Dugoročna sredstva	21.948	98.757	103.800
2. Kratkoročna sredstva	230.013	533.643	642.710
3. Sredstva stanovništva	174.745	624.976	849.000
4. Sredstva za STI	70.370	193.608	229.936
5. Sredstva banaka i drugih financijskih organizacija	319.400	430.324	425.144
6. Fond osnovnih sredstava	21.403	44.957	52.000
7. Fond solidarne odgovornosti	42.650	102.100	130.000
8. Rezervni fond	9.990	30.866	37.300
9. Sredstva osnovnih banaka u okviru udružene banke	—	244.000	290.000
10. Druga sredstva i ostali računi	31.268	202.730	241.300
UKUPNO 1—10.	921.687	2,505.961	3,001.190
11. Bilanca poslovanja banke u ime i za račun društveno-pravnih osoba	41.375	160.074	187.000
SVEUKUPNO 1—11	963.062	2,666.035	3,188.190

Iz prikaza stanja sredstava banke vidi se da će u odnosu na početno plansko razdoblje ukupna sredstva porasti za više od tri puta, ali se struktura bitno neće mijenjati, posebno što se tiče učešća sredstava udruženog rada koje iznosi oko 48 posto ukupnih sredstava. Upravo to razlog je više da se kao primarni oblik društveno-ekonomskih odnosa članova i ostalih korisnika sredstava zasnuje na udruživanju rada i sredstava, a ne na kreditnom odnosu kao do sada.

U cilju prikupljanja i mobilizacije (na kraći ili dulji rok) slobodnih novčanih sredstava svih segmenata stanovništva banka je poduzela niz akcija od interesa za građane same, kao i za privredu okupljenu u Podravskoj banci. Njena organizacijska shema, kadrovi i lokacijska pokrivenost našeg područja podešena je tome cilju. Sredstva koja je banka skupila u suradnji sa građanima solidna su osnova ne samo za kreditiranje njihovih kratkoročnih i dugoročnih potreba, već su se gledano na duži rok pokazala kao trajan i siguran izvor sredstava iz kojega se moglo kreditirati niz privrednih i komunalnih potreba, kako u gradu tako i na selu za koje su građani u cjelini vrlo zainteresirani (izgradnja manjih privrednih objekata, komunalna infrastruktura, zdravstvo, školstvo, itd.).

Zgrada poslovnice Podravske banke u Goli

Prema stanju krajem 1979. godine u Podravskoj banci je bilo otvoreno preko 70.000 štednih računa građana (štednja putem štedne knjižice, tekući i žiro računi). Obuhvat pojedinih dijelova stanovništva bankovnim uslugama nije još uvijek zadovoljavajući. Suradnja banke sa zaposlenima u privredi i društvenim službama je potpuno zadovoljavajuća, a slično je i sa društveno organiziranim poljoprivrednim proizvođačima. Međutim, procjenjuje se da se još uvijek oko 25 posto sredstava namijenjenih osobnoj potrošnji čuva na nepogodan i beskorisan način van bankarskih kanala. To su, u prvom redu, sredstva koja potječu iz plasmana neorganizirane poljoprivrede, zatim znatan dio sredstava umirovljenika i slično. Ovdje treba posebno spomenuti naše građane na privremenom radu u inozemstvu koji su svoju teško stečenu uštedevinu povjerali banci svojeg kraja, znajući da time doprinose stvaranju uvjeta za svoj trajan povratak u domovinu.

U posljednjem srednjeročnom razdoblju dosta je učinjeno na propagiranju pionirske i omladinske štednje u suradnji s nastavnicima entuzijastima na pojedinim školama kroz različite oblike učeničke aktivnosti. Uбудuće bi ovome poslu trebalo dati organiziraniji oblik, a banka sa svoje strane treba ga svestrano pomoći. Novčana kultura, kao dio opće kulture, od posebnog je društvenog interesa.

Krediti građanima i ubuduće bit će značajni dodatni dio sredstava za raznovrsna privredna ulaganja kroz organizirane društveno usmjerene djelatnosti. Pri tome se računa da će se kroz daljnje novčane štednje i druge depozitivne poslove s građanima stvarati nova sredstva koja će se prvenstveno usmjeravati za kreditiranje građana za privredne djelatnosti i stambenu izgradnju. Pored osobnih inicijativa samostalnog rada građana privrednika, u većoj mjeri treba prići formiranju ugovornih organizacija udruženog rada, osnivanju novih osnovnih organiza-

cija udruženih kooperanata, razvoju obrtništva osobnih usluga i slično. Predviđa se i prikupljanje sredstava građana samodoprinosom za razvoj privrednih djelatnosti na pojedinom području kao poseban oblik udruživanja sredstava za brži privredni razvoj. Kroz takav način ulaganja neposrednim učešćem građana, stvaraju se nova sredstva i za svestraniji razvoj i korištenje raznih društvenih i komunalnih djelatnosti.

Najbrži porast izvora sredstava u Podravskoj banci čine sredstva stanovništva za koje se predviđa da će biti za pet puta veća nego su bila krajem 1975. godine. U strukturi ukupnih sredstava ona čine 23 posto bilančne mase, što predstavlja skoro četvrtinu ukupnih sredstava od kojih se preko 50 posto replasira stanovništvu za privredne, potrošačke i stambene kredite, a ostatak usmjerava za potrebe udruženog rada, komunalnu izgradnju i slično.

Bilanca ulaganja banke

Iz udruženih, prikupljenih i pribavljenih sredstava Podravska banka je izvršila slijedeće globalno usmjeravanje tih sredstava za potrebe tekuće i proširene reprodukcije, stambeno-komunalne potrebe, te kredite građanima:

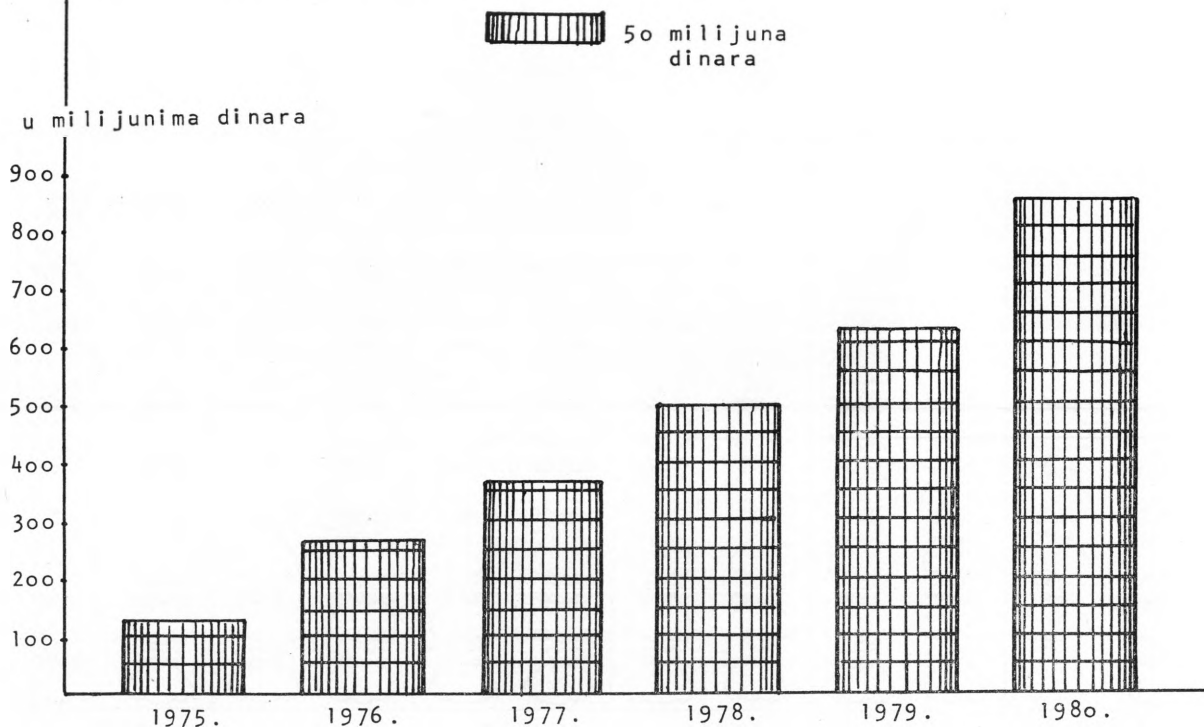
	u 000 din.		
	31. 12. 1975.	31. 12. 1979.	plan 1980.
1. Dugoročni plasmani	170.093	506.722	583.530
2. Kratkoročni plasmani	364.816	977.836	1.308.600
3. Krediti stanovništvu	125.887	304.810	370.260
a) dugoročni	120.046	300.346	—
b) kratkoročni	5.841	4.464	—
4. Plasmani u STI	75.503	214.343	255.400
5. Likvidna sredstva banke	56.211	50.118	34.600
6. Obavezna rezerva	42.548	86.113	110.000
7. Rezervni fond	5.097	30.866	37.300
8. Osnovna sredstva	32.950	42.248	54.500
9. Plasmani osnovnim bankama u okviru Ljubljanske banke — udružene banke	6.056	100.778	64.900
10. Drugi plasmani i ostali računi	42.526	209.378	199.200
UKUPNO			
1—10	921.687	2.523.212	3.018.990
11. Bilanca poslovanja banke u ime i za račun pravnih osoba i građana	41.375	142.823	169.200
12. SVEUKUPNO			
1—11:	963.062	2.666.035	3.188.190

U odnosu na stanje krajem 1975. godine u ovom srednjoročnom razdoblju dugoročna ulaganja bit će veća za 410 milijuna dinara, odnosno skoro tri i po puta više od stanja u 1975. godini. Kratkoročna ulaganja koja, uglavnom, služe za potrebe tekuće reprodukcije s početnih 364 milijuna predviđa se da će se ostvariti s 1 milijardu 308 milijuna dinara. Istovremeno krediti stanovništvu sa 125 milijuna 887 tisuća dinara povećali bi se na 370 milijuna 260 tisuća dinara, odnosno, skoro bi se utrostručili. Pretežni dio tih kredita odnosi se na stambenu izgradnju, a manjim dijelom, tj. oko 50 milijuna dinara za potrošačke kredite stanovništvu i privredne svrhe građanima, posebno poljoprivrednicima za nabavku stočnog fonda i poljoprivredne opreme.

Spomenuti porast ulaganja predstavlja neto povećanje koje je kompenzirano s otplatama putem anuiteta kod dugoročnih plasmana i plasmana u stambeno-komunalnoj izgradnji. Ovdje se iznose podaci o kratkoročnim i dugoročnim plasmanima danim udruženom radu privrede za pojedine namjene i drugim korisnicima u bruto iznosu za razdoblje 1976—1980. godine. Za 1980. godinu daje se procjena na temelju plana i ostvarenja za prvih šest mjeseci te godine:

	u 000 dinara
a) Za dugoročna ulaganja:	
— osnovna sredstva privredi	575.200
— obrtna sredstva privredi	1.296.500
— osnovna sredstva društvenim i sl. djelatnostima	209.200
— stambeno-komunalni krediti i društveno-pravnim osobama	727.400
UKUPNO:	2.808.300
b) Za tekuću reprodukciju:	
— krediti za izvoz robe i usluga	1.683.300
— krediti za pripremu izvoza	870.800
— krediti za poljoprivrednu proizvodnju	1.929.700
— krediti za sezonske zalihe	927.600
— ostali kratkoročni krediti	4.919.800
UKUPNO:	10.331.200
c) Krediti stanovništvu:	
— za privredne djelatnosti	187.800
— za potrošačke svrhe	545.400
— za stambenu izgradnju	702.400
UKUPNO:	1.435.600

PORAST ŠTEDNJE STANOVNIŠTVA

Porast iznosa štednje stanovništva kod Podravske banke Koprivnica od 1975. do 1980. godine

Masom tih sredstava u ovom srednjeročnom razdoblju uspelo se je ostvariti razvojne programe u okviru tzv. male privrede i trgovine, i pratiti proces tekuće reprodukcije ostalih privrednih djelatnosti. Isto tako, utjecalo se na znatna ostvarenja na planu stambeno-komunalne izgradnje, privrednih djelatnosti građana (nabava opreme za poljoprivredu, rasplodnu stoku, ostalu društveno organiziranu poljoprivrednu proizvodnju, kao i potrebne potrošačke kredite za zadovoljavanje građana trajnim potrošnim dobrima.

Među značajnije bankovne poslove koji su se posljednjih godina razvili ulaze i tzv. neutralni bankovni poslovi, tj. izdavanje jamstava, garancija i avaliranje mjenica za investicije i robni promet. Davanjem tih instrumenata osiguranja plaćanja omogućilo se je redovno izvršavanje poslovnih aktivnosti članova Podravske banke. U ovom razdoblju banka je izdala 320 jamstava i garancija u ukupnom iznosu od 734 milijuna dinara i avalirala 5900 mjenica na 4 milijarde 465

milijuna dinara. Počevši od 1979. godine Podravska banka na osnovu ovlaštenja Narodne banke obavlja i devizni platni promet u zemlji za potrebe svojih članova i drugih društveno-pravnih osoba, s težnjom da se ti poslovi još više razvijaju i da te usluge budu neposredno dostupne korisnicima. Isto tako banka obavlja cjelokupne devizno-valutne poslove za građane.

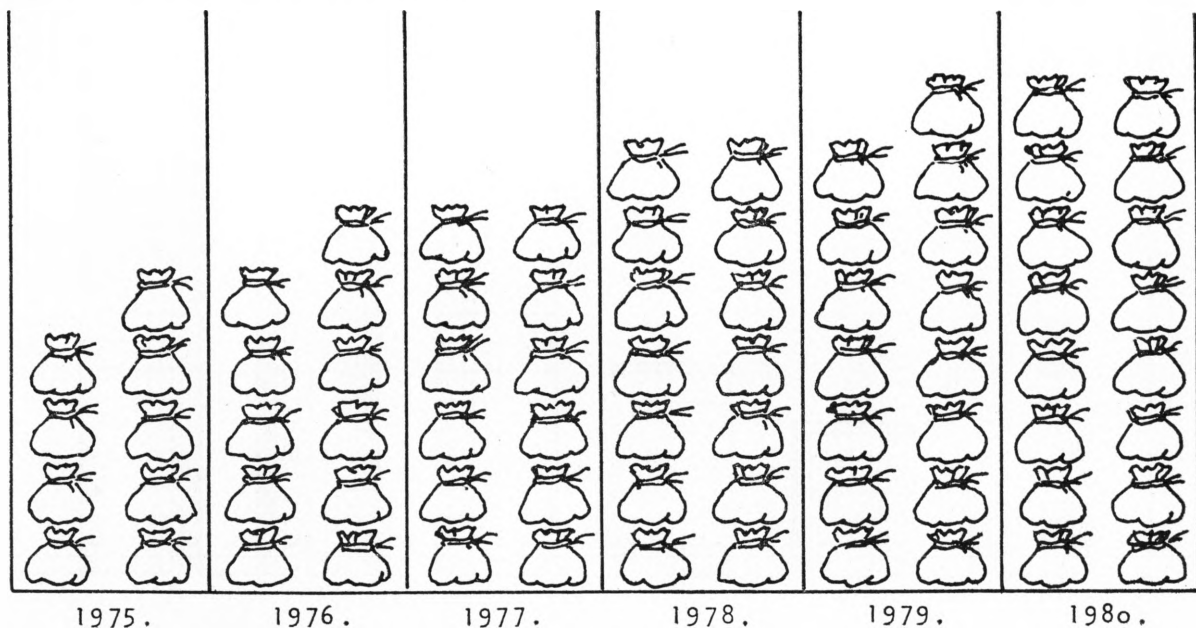
Brži razvoj izvozno-uvoznih aktivnosti pojedinih organizacija udruženog rada »Podravke«, »Bilokalnika«, »Šloge« i dr. nameće da se banka kadrovski i organizacijski i dalje osposobljava da bi u narednom srednjoročnom razdoblju proširila taj dio svoga poslovanja.

Kao izraz realne suštine novih društveno-ekonomskih odnosa Podravska banka je u svom poslovanju u svim godinama ovog srednjeročnog razdoblja ostvarivala pozitivan financijski rezultat koji se kao kategorija zajedničkog dohotka raspodjeljivao po određenim kriterijima na njene članove, a ovi su ga u pravilu udruživali u fondove banke radi ostvarivanja zajed-

5000 štednih uloga

KRETANJE BROJA ŠTEDNIH ULOGA

Kretanje broja štednih uloga kod Podravske banke Koprivnica od 1975. do 1980. godine

ničkih ciljeva i interesa. Zajednički dohodak u banci ostvaren je:

Godina	u 000 din.
1976. godine	18.558
1977. godine	34.402
1978. godine	41.645
1979. godine	39.220
1980. godine (procjena)	50.062

U ovom razdoblju uspješno je započet i proces udruživanja rada i sredstava organizacija udruženog rada članova ove banke, s organizacijama udruženog rada drugih područja, kao što su udruživanja i poslovna suradnja »Sloge« i »Planike«, »Rapida«, i »Gorenja-Muta«, Poljoprivredne zadruge Gola i »Vinilplastike« Zadar i dr.

Podravska banka Koprivnica od 1. siječnja 1978. godine je konstitutivni član Ljubljanske banke — udružene banke, a član je i Udruženja banaka na nivou Hrvatske i Jugoslavije i drugih finansijskih asocijacija i zajednica.

U cilju što potpunije informiranosti, a radi pravilnog donošenja odgovarajućih odluka i ostvarivanja poslovne politike, radni ljudi i članovi banke obavještavaju se putem Poslovnih informacija svakog tromjesečja i putem Internih informacija koje izlaze u pravilu dva puta mjesečno. Također, za sve sjednice organa upravljanja izrađuju se analize i daju nacrti akata o kojima se donose odluke, što, također, omogućuje sagledavanje određenih problema i donošenje odgovarajućih rješenja.

Ovaj kratak prikaz aktivnosti Podravske banke u srednjeročnom razdoblju 1976—1980. go-

dine tek je dio onih poslova i zadataka koji su obavljani u tom razdoblju, ali čiji rezultati predstavljaju solidnu osnovicu za daljnji razvoj društveno-ekonomskih odnosa u banci. Tu se prije svega misli na brži proces udruživanja rada i sredstava svih zainteresiranih privrednih i društvenih subjekata na načelima ostvarivanja zajedničkog dohotka i snišavanja rizika, kao i postizavanja drugih zajedničkih ciljeva i interesa. U tom smislu načinjen je i koncept novog Srednjoročnog plana za razdoblje 1981—1985. godine kojim se predviđa da udruživanje rada i sredstava, a ne kreditiranje, bude temeljna osnova budućih odnosa članova banke međusobno i prema drugim organizacijama udruženog rada. Također, daje se akcent na brži razvoj tzv. male privrede i aktivnosti građana koji rade sa svojim sredstvima rada kroz organiziranu društveno usmjerenu proizvodnju i druge djelatnosti. Isto tako predviđaju se povećana ulaganja na planu stambeno-komunalne izgradnje i kreditiranje građana za druge svrhe.

Svi dosadašnji rezultati radnih ljudi udruženog rada i građana ostvareni su uz primjenu odgovornog gospodarskog ponašanja, pri čemu mjere i aktivnosti stabilizacijske politike čine daljnji temelj takvog rada i ponašanja i ubuduće.